

14. Jun. 1845

FACTS

Date:

14. Jun. 1845

Page number:

Dagbog E, side 32-35

TRANSCRIPTION

Ddrff 14 Juny. Lørdag

Jeg havde glædet mig til at see en Udstilling her, for dog at faae et rigtigt Begreb om Kunsten i denne saameget omtvistede Skole. Desværre aabnes den først imorgen, hvorfor jeg kun fik see en Deel, og om jeg maa antage: den Ringeste. Jeg veed ikke hvilke Mesterværker, der muligt i Løbet af Dagen kan opstilles, men det veed jeg, at, naar jeg har nævnt i Billeder, da har jeg nævnt Alt, hvad jeg [overstreget: saae] anseer for værdt at nævnes, og naar jeg anfører to Billeder endnu, da er jeg saa skaansom, at jeg i Düsseldorf's Sted vilde skammes over at være Gjenstand for en saadan Medlidenhed. Jeg kan vel tænke, at Mangen vilde mene: der har vi nu igjen en af disse ultra-nationale ☒: ultra eensidige danske Kunstnere! Lad dem mene, hvad de vil; jeg har gjort, og skal stedse efter Evne gjøre mig Umage for at see det Gode, hvor og hvordan det kommer paa min Vei; men her kunde jeg saamæn ikke finde noget. Jeg maa bemærke, at i Cataloget manglede ogsaa ganske Lessings¹ Navn. Men nu de to Billeder – det ene var Schirmers:² Parti af Campagna di Roma, som med ●33● alt det: at Farven var svær og bruunlig, dog havde interesse for mig. Det andet var: Achenbachs³ Ætna. Ja, de danske Brillere maa man smide bort, men har man gjort det og kan man tilgive: at Achenbach har seet med Rotmanns⁴ Brillere, saa er det Billede dog ogsaa værdt at nævne. Mig forekom det, som om han maa være stærkt paavirket af Rotmann; det er muligt, at jeg feiler; men der var baade Storhed og Farve, skjøndt: Gud trøste den danske Kunstner, som ikke tegnede Enkeltheder, Stammer og sligt bedre, og jeg vil rive Hovedet reent af den danske Kunstner, der colerede saa vildt; men Danmark og Düsseldorf! der er stor Forskjæl paa dem. Og nu til de to andre; jeg tør næsten ikke skrive det, af Frygt for, at man muligt engang i Kjøbenhavn skal læse det. Schraders:⁵ Brandlidte og et norsk Landskab af Gude.⁶ – Det var mig ligesom en Trøst at høre: at v: Benzon⁷ var reist bort, da det derved blev mig umuligt at faae Adgang til de store Atteliers, hvor jeg i Grunden gruelig nødigt vilde været hen, men dog ikke med rolig Samvittighed kunde sprunget over. Denne Kunstnydelse betalte jeg med 5 Silbgr, som jeg gav en Oppasser, der var saa ●34● høflig at tillade mig at gaae ind, da jeg var Fremmed. Nu er [jeg] i det sære Tilfælde: at jeg har, i et af den tyske Kunsts store Brændpunkter, to, maaskee 9 Timer aldeles tilovers. Med andre Ord: jeg ønsker og haaber ganske svagt at komme bort Kl: 4 til Kølln, men det skeer sandsynligviis først Kl: 11 i aften. – Ligesom jeg alt et Sted har skrevet lidt om Mad, saaledes er der en anden Ting som ingen Reisedagbog maa savne, og det er: Fremmedes Forestilling om os. For nu at bringe denne lille Bog Fuldkommenheden saa nær som muligt, vil jeg da bemærke: at man adskillige Gange har spurgt mig, om man i Kjøbenhavn talte andet end tysk, eller, om man paa dansk kunde sige, hvad man vilde, uden at bruge andre Sprog tilhjælp.

Det sidste kunde jeg desværre ikke ubetinget benægte. Man har mange Steder gjettest, hvorfra jeg vel maatte være; en spurgte om jeg var en Rheinländer, men flere have troet jeg var en Franskmand, desværre! i sproglig Henseende var det vel, om jeg var lidt mere Franskmand, i Schweiz og Strassburg skal man tilvisse ikke antage mig for Franskmand, det tør jeg love for. –

1 Thal 8 Sgr var Regningen i hotel royal

5 – gav jeg Kellneren i Drikkepenge.

20 – Dampskibsbillet til Cölln. –

2 Th 3 Sgr.

•35•

Cölln 14 Juny 45. Løverdag.

zum holländischen Hof. Kl 12½

Jeg reiste med Dampskibet Kl: 4 fra Düsseldorf, og kom først her omtr Kl 12 om Aftenen. Veien havde intet Interessant mens det var Dag, saa Naturen bød mig kun en dejlig Solnedgang og senere et smukt Maaneskin. Engang saae jeg Maanen i den tykke, sorte Kulrøg, det saae godt ud. Men en Overraskelse havde jeg dog; som jeg sidder paa Dækket, smøgende paa min Pibe, hører jeg ved Siden af mig En sige: det havde jeg aldrig troet, at Rav havde saamegen Værdi – paa dansk! det var de første danske Ord jeg hørte, siden jeg forlod Freunds⁸ i Altona. Og da jeg skulde see til, da var det Kammerherre Linde⁹ og hans Svigersøn: Hofjægermester Sehested,¹⁰ som reiste sammen til Ems. Jeg har i to Dage været i Selskab med en Godseier Rodert og hans Kone,¹¹ vakkre Folk, som jeg gjerne følges med; men nu kan det vel ikke vare synderligt længer. – Jeg gav for Tøiet – 4 Silbgr.

¹ Karl Friedrich Lessing (1808-1880), tysk landskabs- og historiemaler.

² Johann Wilhelm Schirmer (1807-1863), tysk landskabsmaler. Maleriet er Martin von Wagner Museum, Würzburg, inv.nr. F 1422.

³ Andreas Achenbach (1815-1910), tysk landskabs- og marinemaler.

⁴ Carl Rottmann (1797-1850), tysk landskabsmaler.

⁵ Julius Friedrich Anton Schrader (1815-1900), tysk genre- og historiemaler.

⁶ Hans Gude (1825-1903), norsk genre- og landskabsmaler bosat i Düsseldorf.

⁷ Den danske maler Christian Albrecht von Benzon (1816-1849), der i 1839-1842 studerede ved Kunstakademiet i Düsseldorf.

⁸ Møntmester Johan Frederik Freund (1785-1857) og Hanne Magdalene Freund, f. Kreiner (1797-1878). Fra Kunstakademiet har Lundbye utvivlsomt kendt parrets søn, billedhuggeren Georg Chr. Freund (1821-1900).

⁹ Georg Linde (1787-1847), dansk kammerherre og oberst, kommandør for Landkadetkorpset.

¹⁰ Niels Frederik Bernhard Sehested (1813-1882), dansk godsejer og arkæolog, siden 1839 gift med Georg Lindes datter, Charlotte Christine.

¹¹ Ægteparret Rhotert boede i Ostercappeln nordøst for Osnabrück i Niedersachsen og fulgte Lundbye på rejsen i dagene 12.-21. juni 1845. De noterede deres navn og adresse i dagbogen s. 50.

26 Sept. - Kert over Nørre. - Justitsraad Frimds
Tipe gæder i Altorra en Salu ingot. De ikke
penge, men is seer ikke, hvad den gjælder. Is
gæder hjerne hær Negus skabet saa færd stand: is
saa min. ligst; men den mangler meget mere.

Adreff. 17. Aug. Lørdag.

Is havde glædet mig til at see en Modstiel
ling hær, for dog at faae et rigtigt Bogen
om Kinsten. Denne saa meget omstødt
de Skole. Desværre aabnes den først imen
gen, hvorfor is kæn fik at see en Deel,
og om is maa antage: den Ringst.

Is seer ikke hvilke Møder vore, den
min. ligst: Løst af degen hær opstillet,
men is seer is, at, naar is hær nævnt
to Billeder, da hær is nævnt Alt, hvad
is ~~saa~~ anseer for værdt at nævne, og
naar is anfører to Billeder endm, da
er is saa skær som, at is i Lisseldoff,
sted vilde skamme over at være gjen-
stand for en saadan Medlidenhed.

Is hær vel tænke, at Mangen vilde
mere: den hær i min isgen en af
Disse ultra-nationale v: ultra een-
s: Lige danske Kinstreue! Had den
mene, hvad de vil; is hær gjort, og skal
stede efter Ene gøre mig Minde for
at see det Jule, hvor is hær den
kommer paa min Vej; men hær kæn
de is saame is ikke finde noget. Is mæn
hem tænke, at i Cataloget mangledes gæde
ganske Lærings Navn. Men min de to
Billeder - det ene var Schirmers: Part
af Campagna d: Rom at, som min

alt det: at Farven var sød og brunn-
lig, dog havde Interesse for mig.
Det andet var: Achenbachs Altna-
ja, de danske Briller maa man
smide bort, men har man gjort
det og kan tilgive: at Achenbach har
set med Natmarns Briller, saa er
det Billed dog ogsaa værd at merke.
Mig forekom det, som om han maa
have stærkt paavirket af Natmarn;
det er muligt, at j. feiler; men der
var bade Størhed og Farve, skjønt:
Jnd trøste den danske Kinstner, som
ikke tegnede Enkeltheden, Stammer og fligt
heder, og j. vil sine Billedet rent af
den danske Kinstner, der calerede
saa lidt, men Danmark og Düssel-
dorff! der er stor Forskjæl paa dem.
Og vi de to Andre; j. for næsten ik-
ke skrive det, af Frygt for, at man
umuligt engang i Nyåhrskal skal læse
det. Schraders Brand liste og et
arrest Landokst af Jnde. — det
var mig ligesom en Trøst at høre:
at v. Benzon var reist bort, da
det derud blev mig et umuligt at
faa Adgang til de store Atteliere,
hvor j. Grundet gruelig nød: j. vil
de været her, men dog ikke med alig
Lamethighed kunde springt over.
Denne Kunst nydebe betalte j. med
som j. gav en Oppasser, der var saa

B. L. H. g.

høflig at tilfælde mig at gaa ind,
sa jeg saa Faemmed. Nu er i det
sære Tilfælde: at jeg har, i et af den
tydske Künsts store Brendpunktet,
to, maaskee 9 Timer aldeles til o-
vers. Med andre Ord: jeg ønsker
maaskee ganske svagt at komme bort
Kl: 4 til Kaller, men det skeer sand-
synligvis først Kl: 11: aften. —
Ligesom jeg alt et Sted har skrevet det om
Mad, saaledes er der en anden Ting som
ingen Firsdag her maa saane, og det er:
Faemmedes Forestilling om os. For
en at bringe denne lille Beg Fuld
kommer herud saa new som muligt,
vil jeg da hermed: at man adskillig
Gange har spurgte mig, om man i Kjøbenhavn
havde talte andet, end tydsk, eller, om
man saa dansk kunde sige, hvad man
silde, inden at bringe andre Sprag tilhjælp.
Det sidst kunde jeg desuende ikke rigtig
get hencyste. Man har mange Steder
gjettet, hvorpaa jeg vel maatte være; en
spurgte om jeg var en Rheinländer,
men flere have troet, jeg var en Fransk
mand, desuende i sproglig henseende
var det vel, om jeg var lidt mere Fransk
mand, i Schweitz og Ströfning skal
man tilsiore ikke antage mig for Fransk
mand, det tror jeg love for. —
var Regningen i Hotel napol
gav jeg Kellneren i Drakkepenge.
Lampoksbillet til Callu. —

1 Thal 8 Lgr

5 —

20 —

2 Th 3 Lgr.

Coeln 14 Juni 75. Lørdag.

från holländischen Kl. Kl. 12¹/₂.

Jeg reiste med dampskibet Kl. 4 fra Düsseldorf,
og kom først her omto Kl 12 om Aftenen. Veien
hæder intet Interessant mens det var dag, saa
Natmen lod mig kenne en deilig, salmedgang
og senere et smukt Maaskeim. Engang saae
jeg Maaske i sin tykke, sorte Kuldning, det saae
gæst ind. Men en Oaeraskelie havde jeg dog
som jeg si: Her paa Dalket, smigende paa min
Pike, herer jeg ved Liden af mig En sijs: det
haade jeg aldrig troet, at Nave havde saameget
Verdi: — paa dansk! det var de første danske
Ord jeg hørte, siden jeg forlod Frenns: Altona.
Og da jeg skulde see til, da var det Kammerherre
Lind og hans Lingesin: pliffpræstester Lehe.
sted, som reiste sammene til Ems. Jeg har
i to Dage seet: Selskab med en gods eren
Nadert og hans Hone, vakke Folk, som jeg
gjernne følger med; men min kan det vel ikke
være sigderligt længe. — Jeg gaaf for Tost — 4 L. 16 gr.

Søndag 15 Juni Coeln

O! jeg har forstaaet mig paa Coeln i dag;
nu skal jeg dog finde Nede: Alt det, jeg har
seet. Ja, da det er nødvendigt at holde sig til
Noget, da man ikke kan have Alt, saa vil
jeg her ogsaa kin notere, hvad der især har
interessert og efterladt et bestemt Indtryk;
og det er snart gjort. — Jeg kom ogsaa